

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен

“доктор” по 3.7. “Администрация и управление”

“Организация и управление извън сферата

на материалното производство”

автор на дисертационния труд: Кшиштов Бялоблоцки

Krzysztof Białobłocki

тема: „ДИСОНАНСИ И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА АЛТЕРНАТИВНО
УПРАВЛЕНИЕ НА МИГРАЦИОННИТЕ ПРОЦЕСИ В СТРАНИТЕ ОТ
ВИШЕГРАДСКАТА ЧЕТВОРКА“

Научни ръководители: Доц. д-р Драгомир Кръстев

Д-р Силвия Тодорова

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Депозираният дисертационен труд е посветен на важен проблем в международното управление и сигурност, какъвто е **феноменът на миграцията и миграционните процеси**. Както развитието на Европейският съюз, така и пътят на Вишеградската четворка съставена от държавите Полша, Унгария, Чехия и Словакия е белязан от множество предизвикателства, рискове и заплахи влияещи върху сигурността им. В голяма степен доброто управление на миграцията и миграционните процеси, би предпазило държавите от бъдещи кризисни ситуации.

Научната област, в която се самоопределя дисертационният труд е сферата на управлението и международната сигурност, което предполага

неговия интердисциплинарен характер. Направен е опит за цялостен анализ на разглежданата тема, който се основава на частични научни достижения на други автори по части от разглежданата материя, на статистически данни и отделни становища, както и на придобитите от докторанта знания и информация в процеса на неговата работа. На основата на направените анализи и изследване на различни възгледи се предлагат множество решения на актуални и с бъдещ характер проблеми пред Вишеградската четворка. За пръв път открито се извеждат някои от направените в процеса на изследване съждения, измежду които въпроса за правилното управление на миграцията и за необходимостта от установяване на близко сътрудничество от държавите във Вишеградската четворка – Полша, Унгария, Чехия и Словакия.

Дисертационният труд на Кшиштов Бялоблоцки, *„Дисонанси и перспективи за алтернативното управление на миграционните процеси в страните от Вишеградската четворка“* до голяма степен компенсира пропуските на други изследвания, засягайки богат спектър от елементите на съществуването на групата държави, извеждайки на преден план актуални акценти и такива с бъдещ характер, които предстои да бъдат издигнати като приоритет в обозримо бъдеще. Донякъде тези проблеми са продиктувани от различните мирогледи и минало. Дисертантът разглежда недостатъчно добре изследвана в международната научна литература материя, и в този смисъл представеният за защита дисертационен труд запълва една съществена празнина в изследванията на държави и региони, които не са непосредствената среда на българската външна политика и политика на сигурност, но по една или друга причина трайно са свързани с нея.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е плод на добросъвестна изследователска дейност на докторант с теоретически и специализирани познания в тази област, придобити като резултат от

задълбочена научна самоподготовка, богат практически опит в тази страна и проведени теренни изследвания.

2. Обща оценка на достойнствата на дисертационния труд

Дисертацията се състои от увод, три глави, заключение и е с общ обем 359 страници. В основния текст се съдържат 33 таблици и 1 фигура. Списъкът на използваната литература наброява 198 източника – предимно чуждестранни и интернет източници.

Обект на изследването са особеностите на регулирането, видове и последици на миграционни процеси в страните от Вишеградската четворка, в контекста на тяхното членство в ЕС.

Предмет на изследването са алтернативните възможности за подобряване на управлението на миграционните процеси между страните от Вишеградската четворка и тяхното отражение в страните от ЕС.

Изследването има за **основна цел** да идентифицира, анализира и сравнява особеностите на регулацията, причините, спецификата, видовете, възприятията и последиците от миграционните процеси в страните от Вишеградската четворка. На тази основа да се предложат алтернативни подходи за управление на миграционните процеси сред страните от Вишеградската четворка, в контекста на приложена общоевропейска политика.

Дисертационният труд има няколко **задачи**:

да се разкрие същността на миграцията и миграционните процеси, да анализират основните теоретико-методологически подходи за тяхното разглеждане;

да се идентифицират и систематизират правните основи за регулиране на миграционните процеси на наднационално (ЕС) и национално (страни от Вишеградската четворка) равнище, и на тази основа да изяснят особеностите на съвременните модели на миграционни процеси;

да се идентифицира, да се проучи и структурира явлението на вътрешна миграция в страни от Вишеградската четворка;

да се определят основните причини, спецификата, видовете и последиците от емиграцията и емиграционните процеси в страните от Вишеградската четворка;

да се идентифицират и детерминират основните особености и видове на имиграция в страни от Вишеградската четворка;

да се анализират феномена, особеностите, тенденциите, последиците и начините за преодоляване на европейската миграционна криза на фона на миграционните процеси и миграционните политики в страните от Вишеградската четворка;

да се разкрие спецификата на политическото възприятие и социално-икономическите последици от имиграционните процеси в страните от Вишеградската четворка.

Методите на изследване са разнородни. Използват се както общи за социалните науки методи на индукция, дедукция, анализ, синтез, аналогия, обобщение, спецификация, формализация, верификация, екстраполация и класификация, така и специфични за хуманитаристиката абстрактно-логически, исторически и сравнителни.

Съдържанието на всяка от главите е подробно изложено в отделни параграфи като в края на всяка глава са направени конкретни изводи, които представляват обобщения и оценки по разглежданата проблематика.

Структурата на дисертационния труд е логична и обоснована, научният анализ е последователен и включва като обект както познати, но несистематизирано изследвани проблеми, така и на нови, по-слабо изследвани проблеми.

Положително следва да бъде оценен добросъвестния научен анализ на докторанта, добрия и разбираем стил на писане и добрата литературна осведоменост на кандидата.

Дисертационният труд представя докторанта като ерудиран, интелигентен и добросъвестен изследовател, подходил отговорно към дисертационното изследване. Широката обща култура на докторанта, познанията му за различни области на научното знание – история, политически науки, управление и сигурност - са му дали възможност да създаде научен продукт, отличаващ се с висока информираност, задълбоченост и критичен поглед върху тенденциите в изследваната област.

Към формулираните дотук положителни страни на композиционното изграждане на дисертационния труд, следва да се добави и положителната оценка на изложението, което съчетава в логическо единство факти, анализи, изводи и препоръки. По този начин докторантът е демонстрирал задълбочено познаване на обекта и предмета на изследване. Стилът на изложение е научен и разбираем, текстът на дисертационният труд коректно ограничава авторовите изводи и анализи от използваните текстове на други автори.

Посочената по-горе изследователска база представлява добра основа за разрешаване на поставените изследователски задачи. Във всяка от трите глави докторантът е разрешил определена изследователска задача.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала

Научните приноси на докторанта могат да бъдат открити и в трите основни направления, изискуеми при оценката на дисертационен труд: новост в науката, обогатяване на съществуващи знания, приложение на научните постижения в практиката. Изразявам пълно съгласие с формулираните от докторанта основни научни приноси. Резултатите от научните изследвания са практически приложими като лекционни и учебни материали.

4. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

Публикациите свързани с дисертационния труд са 4 (четири). Представените публикации отразяват съществени части от изследването и отразяват получените научни резултати, каквито са изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

5. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

Докторантът познава литературната и нормативна основа на изследвания проблем. Библиографията съдържа 33 таблици и 1 фигура. Списъкът на използваните литературни източници се състои от 198 заглавия на руски, полски и английски език, които съставляват най-съществена част от публикуваната научна литература по проблематиката.

6. Оценка за автореферата

Авторефератът отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд. Направен е съгласно изискванията на ЗРАСРБ.

7. Критични бележки и препоръки

Наред с всичко положително към така представеното дисертационно изследване могат да бъдат отправени и някои препоръки с оглед подобряване работата на докторанта в бъдещата му изследователска дейност.

На първо място считам, че в него има известни лингвистични дефицити. Визирам необходимостта от детайлно разясняване на термини, като **дисонанс** например.

На второ място е добре да се напомни, **че всяко научно изследване е класификация на обекти, а не само на понятия.** В този смисъл не бива да се забравя, че миграционните процеси са съществували и определяли живота на държавите хилядолетия преди 21 век.

Казаното в никакъв случай не намалява стойността на изследването. Във връзка с това препоръчвам на докторанта да продължи своята научно-изследователска работа. Препоръките ми са свързана главно с неоспоримите възможности за извършване на изследователска работа от страна на г-н Кшиштов Бялоблоцки.

8. Мотивирано предложение

1. Представеният за защита дисертационен труд има характера на завършено научно изследване. Получените научни резултати имат приносен характер, което ми дава основание да считам, че дисертационния труд отговаря на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

2. Предвид на гореизложеното с пълна убеденост изразявам положителна оценка на дисертационния труд на г-н Кшиштов Бялоблоцки, докторант на самостоятелна подготовка към Факултет: „Международна икономика и администрация”, Катедра: „Администрация и управление, и политически науки”, Докторска програма: 3.7. “Администрация и управление” и препоръчвам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

18.04.2019 г.

Рецензент:

/доц. д-р Калоян Смилков/